

مدیریت کسب و کار و کارآفرینی روستایی

مؤلفان:

دکتر غلامرضا طالقانی

استاد دانشکده مدیریت دانشگاه تهران

الهه امیریان

کارشناس ارشد، MFA دانشگاه علم و فرهنگ

محسن ذبیحی، جامعه‌شناس

دانشجو دکتری مدیریت دانشگاه تهران

نشد
علم

سرشناسه : طالقانی، غلامرضا، ۱۳۲۸ -

عنوان و نام پدیدآور : مدیریت کسب و کار و کارآفرینی روستایی /

نویسندگان: غلامرضا طالقانی، الهه امیریان، محسن ذبیحی جامخانه.

مشخصات نشر : تهران: رصد علم، ۱۳۹۶.

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

مشخصات ظاهری : ۲۷۱ ص.

یادداشت کتابنامه: ص. ۲۵۷.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۶۳۷-۸-۱

موضوع : صنایع روستایی

شناسه افزوده : امیریان، الهه، ۱۳۶۱-

Rural industries : موضوع

شناسه افزوده : ذبیحی جامخانه، محسن، ۱۳۶۵-

موضوع : کسب و کار

رده بندی کنگره: ۲۳۱۳۹۶ / ط ۴ HD

Agricultural industries : موضوع

رده بندی دیویی: ۳۳۸/۹

موضوع : کارآفرینی

شماره کتابشناسی ملی : ۴۶۵۳۱۶۶

Entrepreneurship : موضوع

رشد علم

مدیریت کسب و کار و کارآفرینی روستایی

مؤلفان: دکتر غلامرضا طالقانی - الهه امیریان - محسن ذبیحی جامخانه

چاپ اول: تهران ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۶۳۷-۸-۱

ناشر: انتشارات رصد علم

طراح جلد: مهسا جلیله

قیمت: ۲۴۰۰۰ تومان

فهرست

۱۳	مقدمه
----	-------

فصل اول

۱۵	روستا
۱۵	تعریف روستا
۱۷	انواع روستا
۱۷	دهکده‌های ناپیدار
۱۷	دهکده‌های نیمه پایدار
۱۷	دهکده‌های پایدار
۱۷	گروه‌بندی روستاها براساس شکل استقرار و تپ آنها
۱۹	روستاهای پراکنده
۲۰	روستاهای بینابین
۲۱	روستا و اقلیم
۲۲	تعریف اقلیم
۲۲	اقلیم‌های ایران
۲۵	انواع سکونتگاه‌های روستایی
۳۹	قشرهای جمعیت روستایی در ایران

فصل دوم

۴۱	روستا و توسعه پایدار
۴۱	مروری بر پیشینه مفهوم توسعه
۴۲	مفهوم توسعه روستایی
۴۵	توسعه پایدار روستایی
۴۶	اهمیت توسعه روستایی
۴۷	توسعه روستایی؛ ضرورتها و راهبردها
۴۹	عوامل توسعه روستایی

آموزش روستایی	۵۱
آموزش و توسعه روستا	۵۱
اهمیت آموزش در جامعه روستایی	۵۲
توسعه کشاورزی در برابر توسعه صنعتی	۵۴
عمران روستایی	۵۵
آب در روستا	۵۶
نگاهی بر توسعه اقتصادی در عمران روستایی	۵۷
تاثیر توسعه روستایی بر توسعه ملی	۵۸

فصل سوم

کسب و کار روستایی	۶۷
تعریف کسب و کار	۶۷
انواع کسب و کار	۶۹
کسب و کار خانگی	۶۹
مزایای کسب و کار خانگی	۶۹
کسب و کار اینترنتی	۷۰
تفاوت کسب و کار اینترنتی با تجارت الکترونیکی	۷۰
انواع کسب و کارهای اینترنتی	۷۰
فناوری اطلاعات	۷۱
تعریف فناوری اطلاعات	۷۱
کاربردهای فناوری اطلاعات	۷۱
انواع کسب و کارهای فن آوری اطلاعات و ارتباطات	۷۲
کسب و کار خانوادگی	۷۳
کسب و کار روستایی	۷۳
نقش خانواده‌ها در توسعه کسب و کار روستایی	۷۵
حوزه‌های عمده کسب و کار روستایی	۷۶
کشاورزی	۷۶

۷۸	دام پروری
۸۰	صنایع تبدیلی
۸۳	صنایع دستی
۸۴	گردشگری
۸۷	گام‌های ایجاد یک کسب و کار

فصل چهارم

۸۹	خوشه‌های صنعتی روستایی
۸۹	پیشینه شکل‌گیری مفهوم خوشه صنعتی
۹۱	مفهوم خوشه صنعتی (ارائه کسب و کار)
۹۵	مزایای یک خوشه صنعتی
۹۵	مزیت تولید انبوه
۹۵	مزیت‌های هدف
۹۶	صرفه‌های حاصل از تجمیع (صرفه‌های هم مکان)
۹۶	صرفه‌های شهری شدن
۹۶	صرفه‌های ناشی از مقیاس
۹۷	صرفه ناشی از تنوع
۹۷	خوشه‌های کسب و کار روستایی

فصل پنجم

۱۰۳	کارآفرینی روستایی
۱۰۳	کارآفرینی و توسعه روستایی
۱۰۵	موانع و محدودیت‌های گسترش کارآفرینی
۱۰۶	کارآفرینی زنان روستایی
۱۰۹	موانع کارآفرینی روستایی
۱۱۲	راهکارهای گسترش کارآفرینی در مناطق روستایی
۱۱۶	تجربیات کشور چین در زمینه کارآفرینی روستایی
۱۲۰	درس‌هایی از کارآفرینی روستایی در چین

۱۲۴	مراکز رشد روستایی و کارآفرینی در روستا
۱۲۶	رسالت اصلی واحدهای رشد روستایی
۱۲۷	ساختار مراکز رشد روستایی
۱۲۸	چرخه ایجاد تا فعالسازی واحدهای رشد روستایی
۱۲۹	منافع حاصل از ایجاد مراکز رشد روستایی

فصل ششم

۱۳۱	کسب و کار روستایی در بخش کشاورزی
۱۳۱	تاریخ کشاورزی
۱۳۵	ارکان کشاورزی
۱۳۶	اقتصاد کشاورزی: تعریف و هدف
۱۳۷	نقش کشاورزی در اقتصاد
۱۳۸	افراد دخیل در بخش کشاورزی
۱۳۹	مهم‌ترین نقش‌های کشاورزی در اقتصاد
۱۳۹	باغداری
۱۴۱	مدیریت تولیدات کشاورزی در روستا
۱۴۴	مدیریت مزرعه به‌عنوان شغل و کار تجاری
۱۴۴	رابطه مدیریت تولیدات کشاورزی و دامپروری با سایر علوم
۱۴۶	مدیریت مزرعه و عدم حتمیت
۱۴۷	شاخصهای تعیین‌کننده‌ی تیپ کشت
۱۴۹	وظایف و ابزار کار مدیر کشاورزی
۱۵۰	* چگونگی انجام پاره‌ای از وظایف در مزرعه مانند نحوه انتخاب تراکتور و ماشین‌آلات و غیره. قانون بازده نزولی در تولیدات کشاورزی
۱۵۳	اصل جانشینی یا جایگزینی در تولیدات کشاورزی
۱۵۴	مدیریت خاک و آب و نهاده‌های کشاورزی

فصل هفتم

۱۵۹	کسب و کار روستایی در بخش دامپروری
۱۵۹	اهمیت پرورش حیوانات در اقتصاد کشور

۱۵۹	۱- از نظر تغذیه
۱۶۰	۲- پوشاک
۱۶۱	۳- نیروی کار
۱۶۱	تاریخچه دامپروری در ایران
۱۶۳	تعریف دامپروری
۱۶۴	حیوانات اهلی
۱۶۴	وابستگی
۱۶۵	پیشرفت مای
۱۷۳	انواع پرورش حیوانات
۱۷۳	پرورش آبزیان
۱۷۳	تاریخچه تکثیر و پرورش ماهی در دنیا و ایران
۱۷۵	پرورش کرم ابریشم
۱۷۷	پرورش طیور
۱۷۸	آب و هوای گرمسیری
۱۷۹	آب و هوای معتدل گرمسیری
۱۷۹	آب و هوای معتدل
۱۷۹	آب و هوای کوبری (گرم و خشک)
۱۸۰	پرورش دام سبک و سنگین
۱۸۱	نکاتی پیرامون بهره‌وری بیشتر در تولیدات دامی

فصل هشتم

۱۸۳	صنایع و نقش آن در کسب و کار روستایی
۱۸۳	صنایع روستایی
۱۸۴	بررسی ساختار صنایع روستایی کشور
۱۸۶	ابعاد صنایع روستایی
۱۸۶	ویژگی‌های اصلی صنایع روستایی
۱۹۰	لیست طرح‌های صنایع روستایی

- ۱۹۲..... صنایع تبدیلی و تکمیلی روستایی
- ۱۹۳..... نقش صنایع تبدیلی و تکمیلی محصولات کشاورزی
- ۱۹۵..... عمده ترین مشکلات در توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی
- ۱۹۷..... چرا توسعه صنایع تبدیلی تا این اندازه حائز اهمیت است برای کشور؟
- ۱۹۸..... صنعت فرش دستبافت
- ۱۹۹..... بررسی نیروی انسانی شاغل در صنعت فرش دستبافت
- ۱۹۹..... مسائل و مشکلات صنعت فرش دستبافت
- ۲۰۰..... صنایع دستی
- ۲۰۲..... توزیع جغرافیایی مرکز تولید صنایع دستی و روستایی ایران
- ۲۰۲..... آسیب شناسی صنایع کسب و کار روستایی (بررسی کمبود امکانات و تسهیلات)
- ۲۰۲..... الف- مشکلات مربوط به راه روستایی
- ۲۰۳..... ب- مشکلات مربوط به تأمین برق
- ۲۰۳..... پ- مشکلات مربوط به تأمین آب
- ۲۰۴..... ت- مشکلات مربوط به تهیه سوخت
- ۲۰۴..... مشکلات مربوط به نیروی انسانی و دانش فنی مورد نیاز
- ۲۰۴..... مشکلات مربوط به ماشین آلات و مصالح ساختمانی مورد نیاز
- ۲۰۵..... مشکلات مربوط به توان کارشناسان بانک و جهاد در مورد راه روستایی لازم
- ۲۰۵..... تکنولوژی مناسب
- ۲۰۶..... تکنولوژی مناسب جامعه روستایی
- ۲۰۸..... مراحل انتخاب تکنولوژی مناسب روستایی
- ۲۰۹..... چگونه می توان تکنولوژی مناسب را به کار گرفت؟
- ۲۰۹..... ویژگی های لازم برای گزینش تکنولوژی مناسب در روستا
- ۲۱۰..... اثرات تکنولوژی بر تولید، درآمد و شرایط زندگی روستاییان
- ۲۱۱..... تجارب صنایع روستایی (کوچک، تبدیلی، دستی) در کشورها
- ۲۱۲..... چین و بهره‌وری صنایع روستایی (کوچک، تبدیلی، دستی)
- ۲۱۳..... آمریکا و بهره‌وری صنایع روستایی (کوچک، تبدیلی، دستی)

فصل نهم

۲۱۵.....	کسب و کار روستایی در بخش گردشگری
۲۱۵.....	گردشگری و نقش آن در توسعه روستایی
۲۱۶.....	ارکان صنعت گردشگری
۲۱۷.....	گردشگری در ایران
۲۱۸.....	اهمیت گردشگری
۲۱۸.....	-افزایش درآمد
۲۱۸.....	-اشتغال زایی
۲۱۸.....	انواع گردشگری
۲۲۰.....	گردشگری روستایی
۲۲۵.....	ظرفیت‌های گردشگری روستای براساس اقلیم‌های جغرافیایی
۲۲۶.....	اقلیم گرم خشک
۲۲۷.....	اقلیم سرد کوهستانی
۲۲۷.....	اقلیم معتدل و مرطوب
۲۲۸.....	اقلیم گرم و مرطوب
۲۲۹.....	منافع حاصل از توسعه گردشگری روستایی
۲۳۰.....	نکاتی مهم در رابطه با گردشگری روستایی و توسعه آن

فصل دهم

۲۳۳.....	بازاریابی و فروش تولیدات کشاورزی
۲۳۳.....	تعریف بازاریابی
۲۳۴.....	تشکیلات بازاریابی تولیدات کشاورزی
۲۳۸.....	بازاریابی و شرکت‌های تعاونی
۲۳۹.....	ویژگی‌های خاص محصولات کشاورزی در بازاریابی
۲۴۱.....	درجه‌بندی محصولات و روش‌های آن
۲۴۲.....	استاندارد تولیدات کشاورزی

۲۴۳ انبار کردن تولیدات کشاورزی

۲۴۵ پیوست‌ها

۲۵۷ منابع

www.ketab.ir

مقدمه

پس از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی به رهبری حکیمانه رهبر کبیر انقلاب حضرت امام خمینی (ره) تغییر در مناسبات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در جامعه کاملاً ملموس به نظر می‌رسید. بنابراین انقلاب اسلامی ایران اهداف عالی و والای الهی و با آرمان حمایت از مستضعفان و پابرهنگان خیلی از معاملات را به هم زد. با عنایت به میزق ملی این امت (قانون اساسی) که نشأت گرفته از پیام جاودانی اسلام و قرآن بوده و خون‌های شهداء گران‌قدر و فداکاری‌های این ملت سلحشور در تاریخ است و همچنین توجه به برنامه اول و دوم توسعه که رفع محرومیت‌ها و ایجاد اشتغال و تأمین عدالت اجتماعی و... به‌عنوان ناکید مدیران طراز اول کشور قرار گرفته و توجه به مصالح کلی مملکت در سطح ملی (به‌طور دائم) و درک ضرورت‌ها، همچنین توجه به این واقعیت که درصد بسیار بالایی از جمعیت کشور در روستاها به سر می‌برند (به‌طور اخص) و به دلایل سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، ضرورت برنامه‌ریزی برای این جمعیت عظیم امری بدیهی بود.

از سویی دیگر کشاورزی به‌عنوان محور اصلی توسعه و ضامن استقلال سیاسی، اقتصادی ملی ما می‌باشد، بنابراین پرداختن به مسائل و مشکلات روستائیان می‌تواند استقلال سیاسی، اقتصادی ما را تضمین نماید. حمایت از بخش کشاورزی با کاهش بیکاری‌های پنهان و آشکار و ایجاد صنایع تبدیلی در جوار کشاورزی و دامداری در جهت تقویت ساختار اقتصادی امر بدیهی و در درازمدت اجتناب ناپذیر می‌باشد. پرداختن به صنایع روستایی اثرات مثبتی در جامعه دارد که از جمله می‌توان به ایجاد تعادل نسبی بین جوامع شهری و روستایی، کاهش فقر، کاهش مهاجرت، ایجاد اشتغال،

عدم وابستگی و... را نام برد. بنابراین پرداختن و تحقیق و تفحص در مدیریت کسب و کار روستایی به عنوان یک ضرورت در برنامه های رشته کارآفرینی و کسب و کارهای کوچک تلقی می شود.

در این کتاب تلاش شده تا شناختی کلی از روستا و توسعه پایدار روستا، کارآفرینی و کسب و کار روستایی و مباحث مرتبط به آن به مخاطب ارائه شود که این جامعیت امکان پرداختن به همه مسائل ذکر شده را به صورت جزئی امکان پذیر نکرده است. در فصل اول کتاب، کلیاتی درباره روستا و تعاریف و مفاهیم مربوط به آن ارائه شده است. در فصل دوم موضوع توسعه پایداری روستایی بررسی شده و در فصل سوم بحث کسب و کار روستایی مورد بررسی قرار گرفته است تا افرادی که علاقه مند به فعالیت در حوزه کسب و کار روستایی هستند؛ می توانند با استفاده از مطالب این فصل دیدگاه کلی راجع به کسب و کار داشته باشند.

در فصل چهارم موضوع خردشناسی کسب و کار روستایی از نظر خواهد گذشت و در فصل پنجم نیز بحث مهم کارآفرینی روستایی مرور خواهد شد. در فصول ششم تا نهم به حوزه های اصلی کسب و کار روستایی شامل کشاورزی، دامپروری، صنعت و گردشگری پرداخته شده است. در نهایت در فصل دهم نیز موضوع بازاریابی و فروش محصولات کشاورزی مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است.

ضمن تشکر از توجه شما خواهشمند است؛ هرگونه انتقاد پیشنهاد در رابطه با این کتاب را از طریق آدرس الکترونیکی rasad.nashr@yahoo.com اعلام فرمایید.